



VLINDERBLOEMIGEN ALS MOTOR VOOR INNOVATIE EN GRENSOVERSCHRIJDENDE KETENONTWIKKELING IN BIO

Zomererwten, welke meng- teelten zijn geschikt?

ALGEMENE KENMERKEN

- // Erwten zijn een overgangsgewas in de teeltrotatie. Ze worden gezaaid na een gewas dat weinig stikstof achterlaat en vóór een stikstofbehoevende volgteelt.
- // Voorkeur voor lichte en diep doorwortelbare bodems. Vermijd zeer droge, zeer natte en anaerobe bodems.
- // Gevoelig voor Aphanomyces en anthracnose.
- // Gevoelig voor temperaturen hoger dan 30°C in combinatie met droogtestress tijdens de bloei. Dit leidt tot abortie van de bloemen.
- // Binden stikstof uit de lucht voor zover de stikstofbeschikbaarheid in de bodem minder dan 60 kg N/ha bedraagt.
- // Het beheer, van zaaien tot oogsten, kan gebeuren met machines geschikt voor de graanteelt.
- // Kies een menggewas met een vergelijkbare afrijping, want erwten verliezen hun zaden vrij snel bij rijpheid.



Zaai

Zaaidiepte 3-4 cm bij zuivere teelt en 3 cm bij mengteelt met granen. Zaai van eind februari tot begin april in een warme en droge bodem afhankelijk van de regio. Bodembewerking nodig om een los zaaibed met een goed doorlatende structuur te verkrijgen

Onkruidbeheersing

Interventie met wiedeg, roterende wiedeg of lepelwieder, voor opkomst en tot stadium 2 tot 5 blad. Meest doeltreffend als nadien 2 tot 3 dagen goed weer volgt. Niet meer ingrijpen wanneer de ranken goed zijn ontwikkeld en zich aan elkaar vasthaken. Schoffelen kan nog later in de teelt, mits zaai op rijen.

HERFST

Perceelsvoorbereiding

- Vernietigen groenbedekker of gewasresten.
- Ploegen/ niet-ploegen.

WINTER

Zaaidichtheid (einde van de winter)

Zie keuzetabel
«Ik kies ervoor om...»

LENTE

ZOMER

Oogst

Bij 16-18% vocht
Instelling maaidorser:
Dorskorf 10 mm
Lineaire snelheid 10m.s

Ik kies ervoor om...

EEN PRODUCT DAT RIJK IS AAN PEULVRUCHTEN TE OOGSTEN

- Zorg voor een **laag stikstofgehalte** (< 60 kg N/ha) in de bodem bij de zaai van de mengteelt
- **Geschikte voorkeelten:** granen, maïs, enz.
- **Te vermijden voorkeelten:** peulvruchten, tijdelijk grasland, groenten, aardappelen, koolzaad, mengteelten rijk aan vlinderbloemigen, enz.

EEN EVENWICHTIG PRODUCT TE OOGSTEN

- **Vrij flexibele positie** in de gewasrotatie
- **Vermijd een hoog stikstofgehalte** in de bodem bij de zaai van de mengteelt

EEN PRODUCT RIJK AAN GRAAN TE OOGSTEN

- Zorg voor een **hoog stikstofgehalte** in de bodem (> 60 kg N/ha) vóór de zaai van de mengteelt
- **Zonder bemesting** de voorkeur geven aan voorkeelten die een rijke bodem nalaten als tijdelijk grasland, vlinderbloemigen, aardappelen of sommige groenten.
- **Met bemesting:** vrijere keuze van perceel

PLAATS IN DE TEELTROTATIE

Hou rekening met de instandhouding en de verspreiding van bodemgebonden ziekten als je terugkeert met een zuivere teelt van vlinderbloemigen en respecteer 5 jaar tussen 2 teelten veldbonen, erwten of lupinen en 7 jaar tussen 2 teelten linzen.

De mengteelt met granen lijkt echter de ziektedruk te verlagen. Er wordt onderzoek gedaan om dit wetenschappelijk aan te tonen: mogelijkheid om verschillende soorten elke 2 tot 3 jaar af te wisselen of de verhouding binnen een mengsel met dezelfde soorten te variëren.

Voorbeelden: 1) mengteelt met een groot aandeel veldboon, 2 jaar later dan gevolgd door een mengteelt met een laag aandeel veldbonen.

2) waardplanten voor Aphanomyces afwisselen in de gewasrotatie

(Hoog risico: luzerne, zomererwten, linzen - middelmatig risico: wintererwten, wikke, esparcette - geen risico: veldbonen, lupine). Bij gevoelige soorten is er ook een verschil tussen de cultivars.

MEEST GESCHIKTE SOORTEN VOOR MENGTEELT

- Haver, gerst, vroege tot halfvroege tarwe of triticale, blauwe lupine met gedetermineerde bloei

- Haver, gerst, vroege tot halfvroege tarwe of triticale

- Haver, gerst, vroege tot halfvroege tarwe of triticale

DENSITÉ DU POIS DE PRINTEMPS

- Droge eiwiterwten: 80 zaden/m² (90% van zuivere zaaidichtheid)

- Droge eiwiterwt: 45 zaden/m² (50%)
- Voedererwten: 10 tot 15 zaden/m²

- Droge erwten: 30 zaden/m² (30%)
- Voedererwten: 8 tot 10 zaden/m²

De zaaidichtheid van het graan hangt af van het effect van de voorkeelt (vlinderbloemigen als voorkeelt of voor-voorkeelt), de hoeveelheid stikstof in de bodem na de winter en het risico op veronkruiding van het perceel.

Ik kies ervoor om...

EEN PRODUCT DAT RIJK IS AAN PEULVRUCHTEN TE OOGSTEN

EEN EVENWICHTIG PRODUCT TE OOGSTEN

EEN PRODUCT RIJK AAN GRAAN TE OOGSTEN

ZAAIDICHTHEID VAN HET GRAAN OF ANDER MENGGEWAS

- **25 %** van de normale zaaidichtheid voor haver en gerst **30%** in geval van hoge onkruiddruk of agressieve onkruidbestrijding
- **50%** voor tarwe en triticale
- **60%** voor lupine

Zaaidichtheid bij zuivere teelt:

- 300 zaden/m² voor gerst
- 400 zaden/m² voor andere graansoorten
- 120 zaden/m² voor gedetermineerde blauwe lupine

- **75 %** van de normale zaaidichtheid voor triticale, tarwe, haver
- **50 %** voor gerst
- **100 %** voor graan gemengd met voedererwten

Zaaidichtheid bij zuivere teelt:

- 300 zaden/m² voor gerst
- 400 zaden/m² voor andere graansoorten

- **80 tot 100 %** van de normale zaaidichtheid voor triticale, tarwe, haver
- **80 tot 100 %** voor gerst
- **100 %** voor graan gemengd met voedererwten

Zaaidichtheid bij zuivere teelt:

- 300 zaden/m² voor gerst
- 400 zaden/m² voor andere graansoorten

NZOOMEN OP MENGTEELTEN

Keuze van mengteelt met:

Voordelen



Beperkingen



Gerst

- Toegevoegde waarde
- Bodembedekkend gewas dat concurreert met onkruid

- Brouwerijsector in ontwikkeling, afzetmarkten in de gaten te houden

Naakte gerst

- Toegevoegde waarde
- Energetische waarde gelijk aan een maïskorrel + superieure eiwitkwaliteit

- Moeilijk om zaizaden te bekommen

Gele of bruine mosterd

- Toegevoegde waarde

- Optische triage nodig voor de onkruidzaden
- Afzetmarkt (ontwikkeling van ketens nodig)

Naakte haver

- Toegevoegde waarde (mens/dier)
- Productie van havervlokken
- Gemakkelijke triage

- Moeilijkere bewaring door de hoge vetgehaltes

Tarwe

- Garandeert de bakkwaliteit onder invloed van de vlinderbloemige
- Gemakkelijk uit te sorteren/triëren

- Minder concurrentieel voor onkruiden
- Aanwezigheid van erwten na sorteren

Perspectieven en werkpunten

- Veredeling naar meer resistentie tegen bloemabortie bij grote hitte- en droogtestress
- Zaadvermeerdering naast zuivere teelt, ook in mengteelt toestaan
- Genetische selectie voor een betere ziekte weerstand

Rassen

Gele korrel:

Karpate, Astronaute,
Altarus, Rebel,
Orchestra, Audit

Groene korrel:

Nitouche

Oogstadvisies

Bij mengteelt vermijdt men beter overrijpheid, om gebroken bonen/erwten (die het sorteren bemoeilijken) tot een minimum te beperken.

«Het is beter om ongedorst graan te hebben dan gebroken bonen. Je kunt de ongedorste aren altijd nog nadorsen na het triëren.»

De ventilatie hangt af van de soort waarmee gemengd wordt (100% bij zuivere teelt, 80% bij granen, 50% bij linzen, 30-0% bij kleine zaden zoals vlas en huttentut).

symbiose-interreg.eu

PROJECT ONDERSTEUND DOOR



SymBIOse

FINANCIËLE PARTNERS :



TECHNISCHE PARTNERS :



Met steun van het Europees Fonds voor Regionale ontwikkeling